

Svarta nejlikan

I vilken situation blir praktisk moralfilosofi och civilkurage viktigare än mellanstatliga relationer? Diplomaten Harald Edelstam ställs inför svåra ställningstaganden när han som nyutnämnd diplomat hamnar mitt i militärkuppen i Chile. En verklighet av flyende människor under hot om död eller tortyr. Edelstam väljer att följa sitt samvete framför diplomatiska principer och får betala med utvisning och en skadskjuten karriär. En film om en modig människa som under några dramatiska dagar bidrog till att rädda tusentals liv.

Rekommenderad för gymnasiet

EN FILMHANDLEDNING AV
LOUISE LAGERSTRÖM

Handling

Chile 1973. Det politiska läget är spänt. Den folkvalde socialistiske presidenten Salvador Allende har sedan sitt tillträde 1970 blivit ett rött skynke för både militären och USA som befarar en socialistisk revolution med spridning

över hela Sydamerika.

När den svenske diplomaten Harald Edelstam stationeras vid svenska ambassaden i Santiago är det bara någon vecka innan en militärjunta, ledd av Augusto Pinochet, kommer att störta presidenten och systematiskt fängsla, tortera och mörda tusentals oppositionella.

Den 60-årige Edelstam, som under hela sin karriär visat starkt socialt patos, dras genast in i de dramatiska politiska skeendena.

Han möter Allendes privatsekreterare Ana. En kvinna som tycks veta väsentliga saker om hans bakgrund och som snart blir en eftersökt person av militären. De inleder en flirt och genom henne kommer han i kontakt med Consuelo, bland sina vänner kallad comandante. Hon är en ledargestalt inom vänsterradikala grupper trots att hennes egen far är en högt uppsatt militär.

Consuelo är först skeptisk till den svenske diplomatens engagemang för deras kamp och sympati för deras underjordiska tidskrift. Men hon får bevis för hans uppsåt när han vid ett tillslag från militären träder fram och hävdar att materialet på redaktionen är svensk egendom.

Genom Susanne, en svenska som också är involverad i det politiska arbetet, ökas Consuelos förtroende för den märkliga svensken så pass att hon tar honom till hjälp att frakta lådor med vapen för en eventuell väpnad kamp. De två inleder en komplicerad romans.

Den 11 september är militärkuppen ett faktum och ambassadpersonalen följer attacken mot presidentpalatset på radion och hör Allendes sista ord till folket. "Leve Chile. Leve arbetarna!" Flygraiden hörs utanför och på gatorna råder utegångsförbud när militärens fordon och stridsvagnar intar huvudstaden.

Vänsteraktivister flyr och Susanne bränner politiskt farligt material på redaktionen medan Edelstam inför sina medarbetare beklagar denna dag som en svart sida i historieböckerna. Snart nås han av beskedet att Susanne likt tusentals andra oppositionella förts till nationalstadion för "förhör". Edelstam lovar Consuelo att han skall hitta och rädda henne och beger sig själv till stadion. Med passet i hand kräver han svenskans frihet. Consuelos far råder honom att lämna området och menar att han själv saknar befogenhet att frige någon.

Än starkare utmanar han militären när han mitt under stormningen av den kubanska ambassaden hänvisar till sin diplomatiska status. Genom att byta ut den kubanska flaggan mot den svenska förklarar han byggnaden och marken runt omkring för svenskt territorium under diplomatisk immunitet. Ett angrepp skulle innebära en kränkning mot svensk suveränitet hävdar han.

När hundratals skräckslagna chilensare samlas utanför svenska ambassadens staket tar han det drastiska beslutet att ge dem en fristad. Ett litet barn vars far redan mördats och vars mor skjuts ner utanför på gatan blir en av de första som genom Edelstam får politisk asyl. Snart är ambassaden full av flyktingar.

Militären förnekar att några svenskar finns bland de fängslade på stadion men efter påtryckningar av Edelstam, och genom Consuelo som till slut lyckas övertala sin far att utnyttja sitt inflytande, släpps Susanne. Även om

hon behandlats mildare än sina medfångar är hon chockad och medtagen. Consuelos far lyckas också rädda en grupp uruguayaner från avrättning men nu reagerar militärledningen obarmhärtigt och, inför Edelstams ögon, skjuts han ned.

På ambassaden försöker förstesekreterare Winther få Edelstam att besinna sig och påpekar att det inte ses med blida ögon från UD hemma att han så självsvåldigt tar viktiga beslut i Sveriges namn. Sverige börjar få ett dåligt rykte. Edelstam är trotsig och avfärdar allt som kan hindra honom från att genomdriva det han anser är nödvändigt. Han utser Susanne till att leda arbetet med hjälpinsatser på den före detta kubanska ambassaden.

Ana tar kontakt med Edelstam och konfronterar honom med hans förflutna: tiden som ung diplomat i Berlin under andra världskriget. En förälskelse i en ung operasångerska med judiskt påbrå. Livsavgörande val som både hon och han tvingades ta. Ana visar sig vara dotter till Edelstams stora kärlek!

Anas ansökan om asyl avslås dock på telefon av Winther men Edelstam läxar upp honom. Han anordnar hastigt ett informellt party för bland annat amerikanska diplomater och de betydelsefulla gästerna gör att militärens bevakning tillfälligt minskar. Under partyt lyckas han smugla in Ana på ambassaden.

Hon uppmanar nu Harald att söka upp Consuelo som efter beskedet om faderns död skildes från Edelstam. Nu visar det sig att Consuelo ligger svårt skadad, gömd hos en präst. Militären är ute efter henne och efter en dramatisk konfrontation på sjukhuset, där Edelstam ställt sig som sköld mellan militären och Consuelo, arresteras hon och förs bort.

Edelstam kallar nu till presskonferens där han beskyller den nya regimen för att vara ett pack av kriminella. En diktatur utan heder och humanitet. En mördarregim som sätter sig över internationella lagar.

Hans uttalanden får stort genomslag, också internationellt, men Edelstam börjar bli rejält obekvämt både hem-

mavid och i Chile och betraktas mer eller mindre som persona non grata. Han uppmanas lämna landet inom tre dagar. Med löfte om att Consuelo skall frigges och tillåtas lämna landet med honom lovar han att ställa in en ytterligare presskonferens.

Tillsammans lämnar Edelstam och Consuelo Chile för att resa till Sverige.

Edelstam räddade 1 300 chilensare och svenska ambassaden och förste sekreterare Winther fortsatte i hans anda det humanistiska arbetet för att rädda oskyldiga människor.

Idag lever över 48 000 chilensare i Sverige.

Militärkuppen i Chile 11 september 1973

I demokratihänseende var sjuttioalet ett svart kapitel i Sydamerikas historia. En majoritet av länderna kom att styras av totalitära militärjuntor, som ofta tagit makten efter turbulenta politiska skeenden.

Chiles historia blev en studie i ett iskallt politiskt maktspel. Hemligstämplade dokument som släpptes under Clintonadministrationen blev bevis på det som redan var ett allmänt känt faktum. Att USA var en avgörande faktor för Pinochetregimens makttillträde. President Richard Nixon var aktivt inblandad i kuppen och den förra republikanske utrikesministern Colin Powell har uttalat sig om detta och sagt att detta inte var en del av den amerikanska utrikespolitiken som man hade anledning att vara stolt över.

Tiden innan kuppen var kaotisk. Allendes reformpolitik ledde till skenande inflation och klyftorna mellan höger och vänsterblocken växte. Trots detta blev valet 1973 en övertygande seger för Allendes parti Unidad Popular som fick 43,4 procent av rösterna. Valdeltagandet var det högsta på tjugio år. I juni samma år genomfördes ett kupp-försök och Allende försökte nå en överenskommelse med kristdemokraterna för att undvika inbördeskrig.

Trots detta genomförde militären, under ledning av Pinochet, kuppen. Allende dog under stormningen av presidentpalatset och man tror att han tog sitt liv.

Juntan förbjöd en rad politiska partier. Samtliga vänsterpartier men också kristdemokraterna upplöstes. All massmedia som inte stödde juntan förbjöds liksom de flesta fackföreningar. Det som många trodde skulle vara en tillfällig övergångslösning blev en brutal diktatur som kom att vara till 1989 då det massiva folkliga motståndet till slut tvingade Pinochet att tillåta allmänna val.

Cirka 3 000 människor mördades av juntan. Man organiserade också tillsammans med andra militärdiktaturer och USA:s underättelsetjänst en organiserad kartläggning av vänsteroppositionella över hela Sydamerika, den så kallade plan Condor. Men Chile blev också en av de starkaste symbolerna för högerdiktatur för sjuttio- och åttiotalets vänsterrörelser. En rad filmer har gjorts om sydamerikanska diktaturer. Bland andra Costa Gavras *Missing* om en amerikansk pojke som fångas i Chile, Oliver Stones *Salvador* om diktaturen i El Salvador och Adrián Caetano *Crónica de una fuga* om fångslade i juntans Argentina.

Källor i urval; Amnesty International, Nationalencyklopedin.

Diplomatins historia

Diplomati som företeelse har praktiserats sedan årtusenden men man anser att den moderna diplomatin härstammar från de komplicerade statsbildningarna i 1200-talets Italien där de första ambassaderna bildades. Här formades också praktiken med ambassader, att diplomaten inte lyder under de lokala lagarna och att ambassaden är ett utomnationellt territorium.

1487 tillsatte Spanien, som första nation, en permanent delegation vid engelska hovet och vid slutet av seklet var det en sedvänja över hela Europa. Diplomatin formaliserades. Högst i rang stod ambassadören. I regel en man ur aristokratin vars adliga status stod i relation till värdlandets anseende. De tilldelades residens, gav fester och spelade en betydande roll i värdlandets hovliv. Till mindre stater sändes en lägre motsvarighet, envoyé.

Betydelsen utvidgades till att inbegripa fördrag och andra formella dokument. Frankrike började på 1700-talet att kalla sina utrikesärenden för diplomatie och 1791 förekommer ordet för första gången på svenska.

Efter Wienkongressen 1815 inrättades ett internationellt system för diplomatisk rangordning. Under samma tid började även andra delar av världen, Asien, Mellanöstern och Kina sända ut beskickningar.

- Diskutera diplomatins roll i världen idag. I vilka lägen brukar diplomatiska samtal äga rum? Vad symboliserar en ambassad för er idag?

Förenta Nationerna med sitt högkvarter i New York är världens största organisation för internationell diplomati. I en globaliserad värld har FN kommit att betyda mycket när det gäller att lösa konflikter internationellt och i förebyggande syfte söka bibehålla fred och maktbalans.

- Nästan dagligen hör vi om hur konflikter i världen hamnar på FN:s agenda. Man talar om försök till medling i konflikter, exempelvis i Mellanöstern och Darfur. Sanktioner gentemot diktaturer som Burma och Nordkorea diskuteras. Hur uppfattar ni FN:s förmåga att påverka som diplomatisk instans? Upplever ni att FN har någon verklig makt?

- Ta reda på fakta om diplomati idag. Hur fungerar den särskilt under extrema förhållanden?

- En av svenska UD:s största kriser var tsunamikatastrofen 2004 där man ställdes inför enorma påfrestningar i försöken att hjälpa, stötta och få hem drabbade svenskar. Många menade att själva organisationen helt saknade kompetens att hantera konkreta kriser medan andra menade att det var orimligt att begära en beredskap för den typen av extrema förhållanden. Hur ser ni själva på ambassader och konsulats skyldighet att hjälpa svenska medborgare i hela världen?

Källor i urval; Nationalencyklopedin, Encarta.msn.com

Högljudd diplomati

Man brukar tala om tyst diplomati. Det vill säga att man löser politiska konflikter eller känsliga situationer natio-

ner emellan genom överläggningar i tysthet, kanske i hemlighet. För att inte underblåsa en konflikt eller för att medieuppmärksamhet exempelvis inte ska förstöra en förhandling.

I den situation som Harald Edelstam står inför drar han slutsatsen att arbetet som diplomat här inte kan handla om att verka i det tysta. Inledningsvis säger sekreterare Winther att utrikesdepartementet i Sverige inte kommer att tolerera olydnad från Edelstams sida och att han kommer att skickas hem vid minsta antydning om några oegentligheter. Han har en tidigare historia av liknande konflikter eller ställningstaganden.

Som ett emblem för sin diplomatiska status bär han alltid med sig sitt pass för att hänvisa till sin immunitet. Den diplomatiska immuniteten innebär att han inte får gripas av polis. Edelstam nöjer sig inte med detta och när Kubas ambassad är på väg att anfallas av militären byter han ut den kubanska flaggan mot den svenska och förvandlar sålunda hela ambassaden till svensk egendom, i hans ögon ointaglig för Chilensk militär. Om detta är korrekt eller inte med tanke på de diplomatiska spelreglerna kan diskuteras men han har i alla fall auktoritet nog att spela sitt höga spel.

Även diplomatiska dokument är tabu för annan makt. Så när Edelstam hävdar att materialet på den underjordiska tidningen tillhör den svenska ambassaden förblir det skyddat.

Edelstams agerande är än idag kontroversiellt. I den intervju med den verkliga Harald Edelstam som avslutar filmen delger han oss sitt credo. En diplomat ska inte bara vara en osynlig symbol som minglar med överklassen på cocktailpartyn. En diplomat skall engagera sig i det land han befinner sig i. Och då främst de människor som kämpar för demokrati. Vare sig det handlar om höger eller vänsterpolitik är det diplomatens skyldighet att fördöma regimer som struntar i mänskliga rättigheter. Kan den enskilde diplomaten själv göra en insats, så är det hans ansvar att göra det. Hellre agera än passivt diskutera.

- Man skulle kunna säga att Edelstams synsätt överensstämmer med den aktuella regeringsdeklarationen om hur Sverige ser på folkrätten. På regeringens hemsida kan

man läsa att man från svensk sida har "verkat för att människor också i andra länder får del av de mänskliga rättigheter som fastslagits inom ramen för FN och andra internationella fora." Diskutera hur ni tänker er att diplomati fungerar, och hur den skulle kunna fungera. Hur tycker ni att det svenska deklARATIONEN stämmer överens med hur man handlat i krishärdar som Irak, Darfur, Burma eller på andra ställen där mänskliga rättigheter har kränkts.

I filmen demonstrerar Edelstam konkret det han tror på. Han tar egna beslut utan det svenska utrikesministeriets godkännande. Han hänvisar till sin svenska diplomatstatus i alla lägen, vare sig det är korrekt eller ej, och han överskrider mer än en gång sina befogenheter.

Edelstam använder sitt pass nästan som en sköld. Ibland som ett trollspö. Blotta åsynen av det får militären att tveka men de ger sig inte på honom. "Där jag sätter min fot är svenskt territorium", hävdar han med bestämdhet, vilket är en långtgående tolkning av de diplomatiska spelreglerna. Diplomatsk immunitet är dock en realitet och som ambassadör kunde Edelstam åberopa sin status för att rädda människors liv. Något han utnyttjar till fullo.

- Hur framställs Edelstam? Verkar han ibland ha en rent naiv tilltro till vad immuniteten de facto är värd?

På grund av sitt öppna motstånd mot regimen förklarades Edelstam i december 1973 för persona non grata av Chile och skickades hem. I Sverige mottogs han inte heller med öppna armar av UD utan ansågs av somliga ha skadat Sveriges rykte.

Edelstam må vara okänd eller bortglömd för många svenskar. Men för de över 40 000 chilensare i Sverige är han bevarad i minne som en stor humanist och livräddare av drygt tusen landsmän. *Svarta nejlikan* har aktualiserat eftermälet kring den kontroversiella diplomaten och i tidningen Expressen blossade en ordväxling upp mellan f d diplomaten Wilhelm Wachtmeister och Harald Edelstams son Erik. Wachtmeister som i sin bok "Som jag såg det" skriver: "Chiles åtgärd att utvisa Edelstam befriade svenska regeringen från nödvändigheten att hemkalla honom. En ohållbar situation hade fått en bekväm lös-

ning, där Chile framstod som boven i dramat. Edelstam kunde nu resa land och rike runt och hyllas som en hjälte av sina ungdomliga anhängare".

Läs Erik Edelstams svar på: <http://www.expressen.se/debatt/1.835140/pappa-raddade-liv-blev-mobbad-pa-ud>

Civilkurage och mod

När den svenska delegationen med Harald Edelstam i spetsen installeras vid svenska ambassaden i Santiago, Chile omnämns Edelstams dramatiska bakgrund och hur han alltid verkar hamna i händelsernas centrum. Han hade visat stort engagemang under sin tid i Berlin under andra världskriget och fick då smeknamnet Svarta nejlikan i samband med heroiska insatser för att rädda judar och motståndsmän i Norge undan tyskarnas ockupation. Jakarta, Manila, Guatemala och Warszawa nämns som andra oroshärdar där den egensinnige diplomaten verkat. Vid välkomstillställningen nämner en amerikansk kollega en anekdot i beundran för Edelstam som till skillnad från honom själv, som hade fyra vakthundar, nöjde sig med en vaktgris.

Edelstam använder sin status för att rädda människor undan militären och tar oerhörda risker. Både i sin yrkesroll då han redan varnats av utrikesdepartementet för att ta icke sanktionerade beslut. Och bokstavligen då han med fara för eget liv ställer sig mellan militärens vapen och dem han vill rädda. Han söker sig till platser där hans säkerhet inte garanteras av aldrig så mycket diplomatstatus.

Att stå upp för det man tror på är inte alltid lätt. Edelstam vågar utifrån sin övertygelse om vad som är rätt ändå göra det. Samtidigt vittnar händelsen med den judiska operasångerskan om att när valet handlar om ens eget liv är det värre. För att skydda sig och sin dotter gör hon å sin sida valet att ange de judar som med Edelstams hjälp gömt sig på teatern.

Även andra personer i Svarta nelikan visar ett självuppoffrande mod. Consuelo, "la commendante", som övergett

ett bekvämt överklassliv för att kämpa för sociala rättvisor utan några romantiska illusioner och som till och med föreslår att hon skall ta Susannes plats som fånge på stadion. Ana, Allendes sekreterare, som trots fara för sitt eget liv fortsätter att hjälpa andra jagade motståndsmän.

Edelstams motpol på ambassaden är förste sekreteraren Winther vars uppgift blir att dämpa Edelstams engagemang och betona att minsta tecken på olydnad från Edelstam kommer att straffa sig. Han kommer å andra sidan att fullfölja Edelstams gärning och fortsätta räddningsaktionerna när Edelstam förpassats till Sverige.

- Fundera över vad mod egentligen är. Handlar det om övertygelse, rättspatos eller kanske jakten på en kick? Handlar det i själva verket om att inte inse konsekvenserna av sina handlingar, alltså ren dumdristighet? När man som operasångerskan i Berlin agerar för att rädda sig själv, är det en fråga om feighet eller mänsklig självbevarelsedrift?

Bilden av Consuelos far nyanserar även den bilden av vad civilkurage vill säga. Initialt uppfattar vi honom som en hårdför representant för militären som blint lyder order och som inte verkar bevakas av dotterns bön om nåd för Susanne. Han visar sig dock följa sitt samvete och ser till att både hon och en grupp uruguayaner blir frisläppta. Priset blir dock att han avrättas inför ögonen på en skräckslagen Harald Edelstam.

- Deras samtal belyser något som människan alltid har brottats med. Kan man behålla hedern och samtidigt förlora sin mänsklighet?

I ett samtal mellan Edelstam och Ricardo Fuertes, Consuelos far, diskuterar man mekanismerna i den struktur han som militär befinner sig i. Hur han är en liten del i ett större sammanhang och om han inte utför sin plikt ersätts han omedelbart med någon annan.

- Deras samtal belyser något som människan alltid har brottats med. Den enskilde individens handlande, i kollekti-

vet och som en del av en större maktstruktur. Filmens tema aktualiserar hur auktoritära system, som exempelvis nazismen, så systematiskt kunde förmå vanliga medborgare att begå de mest omänskliga handlingar gentemot sina medmänniskor. Diskutera vad ni tror drev de enskilda soldaterna att delta i juntans brutala nedbrytande av oliktkänkande.

- Fundera över vad civilkurage innebär. Vad hittar man kraft och mod att stå emot en större maktstruktur? Kan man legitimera sina handlingar med att om inte jag gör det, så gör någon annan det. Bygger totalitära härskarstrukturer på individens utbytbarhet? Vad gör oss till medlöpare, och vad ger oss mod att sätta oss upp mot makten?

- "Vi är en del av det. Vi måste agera", säger Edelstam när militärkuppen är ett faktum. Bilden av Edelstam i filmen visar en man som både betonar borstade skor hos personalen, "vi representerar Sverige" och ett stort engagemang i värdlandets sociala och politiska skeenden. "Jag stöder dem som når resultat, som ni", säger han när han besöker Consuelo och Susanne i det underjordiska tryckeriet. Funder hur Edelstam ser på sin roll som diplomat och medmänniska.

Fiktion eller verklighet

Svarta Nejlikan bygger på en sann berättelse. Händelser och fakta är belagda även om vissa namn och förhållanden har ändrats för att skydda levande personer.

Regissörerna Ulf Hultberg och Åsa Faringer har i intervjuer berättat att de velat göra filmen som en upprättelse av en för många okänd svensk hjälte. Man har koncentrerat sig på perioden i början på 70-talet då Harald Edelstam var Sveriges ambassadör i Santiago de Chile och räddade 1 300 chilensare undan den brutala militärjuntan.

Svarta nejlikan är dock en fiktiv berättelse där händelseutvecklingen komprimerats och modellerats för att passa ett långfilmsformat. Fokus ligger på Edelstams heroiska insatser och de dramatiska höjdpunkterna och antyder också att hans drivkraft bland annat finns i ett personligt trauma under andra världskriget.

Inspelad på plats i Chile, utanför presidentpalatset La Moneda och inte minst på den ökända Nationalstadion i Santiago där militären spärrade in, torterade och dödade tusentals latinamerikaner. Man tangerar också den dokumentära formen genom de autentiska svartvita nyhetsklipp som förekommer i filmen, liksom radioupptagningen av Allendes sista tal till folket.

Att filmatisera verkliga personer och händelser ger nästan alltid upphov till diskussioner. Det är därför inte förvånande att Harald Edelstams son, Erik Edelstam, varit mycket kritisk till filmen. Han menar att filmarna inte gjort gedigen research och därmed medverkat till historieförfälskning.

Dikt eller verklighet. Begrepp som i vår tid blivit allt mer uppluckrade. Å ena sidan ett sug efter realism och autenticitet, å andra ett behov av fiktiva berättelser som kan roa och underhålla.

När man i fiktiv form skall närma sig verkligheten är utmaningarna stora. Hur kan man återge något korrekt och samtidigt ge rättvisa åt flera perspektiv?

Svarta nejlikan vill inte utge sig för att vara en renodlad

dramadokumentär. Ändå åberopar man att den bygger på verkliga händelser. Personer som funnits i de skildrade karaktärernas närhet kanske inte känner igen sig eller finner sanningen förvrängd.

- Fundera över den svåra balansgången mellan verklighet kontra fiktion. Finns det några outtalade etiska eller moraliska ställningstaganden filmskapare måste ta? Har de något ansvar att vara helt sanningsenliga? Känner ni som publik att det finns en tydlig överenskommelse mellan dem och er att filmen bitvis är uppbyggd?

- I filmens slut ser vi en kort sekvens där Harald Edelstam intervjuas om händelserna på den tillfälligt svenska ambassaden. Med några få ord hinner han delge sin syn på sin roll under militärkuppen och sin syn på diplomatins roll. Vad tillför dessa autentiska bilder och ord filmen som helhet? Styrker de vad vi sett? Gör den oss nyfikna på personen Edelstam? Eller känns den som ett fristående dokument?

- Vilka fördelar kan en fiktiv berättad film ha gentemot en rent faktabaserad? Kan en fiktiv berättelse vara en god ingång för den som vill fördjupa sig i ett ämne?

Vill ni höra mer av Harald Edelstam själv? I radions arkiv. <http://www.sr.se/cgi-bin/Mall/artikel.asp?programID=1602&artikel=1619332> finns intervjuer med Edelstam direkt efter kuppen och senare, under 1980-talet.

Produktionsuppgifter

Danmark/Mexico/Sverige 2007

Producent: Raquel Guajardo

Manus: Bobb Foss

Regi: Ulf Hultberg, Åsa Faringer

Foto: Dirk Brüel

Klippning: Leif Axel Kjeldsen

Musik: Jacob Groth

I rollerna

Harald Edelstam - Michael Nyqvist

Consuelo Fuentes - Kate del Castillo

Ana Contreras - Lumi Cavazos

Susanne Martens - Lisa Werlinder

Sekreterare Winther - Carsten Norgaard

Ricardo Fuentes - Daniel Giménez Cacho

Tekniska uppgifter

Speltid: 95 min

Format: Scope 2,35:1

Ljudsystem: Dolby digital

Censur: från 15 år

Svensk premiär: 14 september 2007

Distribution

Nordisk film, Tegeluddsvägen 80, 115 28 Stockholm tel 08-587 822 00, fax 08-587 822 53 www.nordiskfilm.com

Redaktion: Andreas Hoffsten, Barn & ungdom, Svenska Filminstitutet, oktober 2007